BAHOUDDIN NAQSHBAND TA'LIMOTIDA DINIY VA MILLATLARARO BAG'RIKENGLIK G'OYALARINING ZAMONAVIY AHAMIYATI

Narzilloyeva Manzura Shuxrat qizi
"Bahouddin Naqshband" ilmiy-tadqiqot markazi yetakchi ilmiy xodimi
https://doi.org/10.5281/zenodo.24319367

Annotatsiya. Mazkur tezisda Xoja Bahouddin Naqshbandning ma'naviy-axloqiy merosida ilgari surilgan insonparvarlik, diniy va millatlararo bag'rikenglik g'oyalari tahlil qilinadi. Naqshbandiya tariqatining asosiy tamoyillari bugungi globallashuv sharoitida jamiyatda tinchlik, hamjihatlik va o'zaro hurmat muhitini mustahkamlashda muhim nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qilishi yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: Bahouddin Naqshband, naqshbandiya, bag'rikenglik, millatlararo totuvlik, ma'naviy meros, insonparvarlik.

Bugungi kunda jamiyat barqarorligi va taraqqiyotini ta'minlashda diniy va millatlararo bag'rikenglik masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Buyuk mutafakkir va mutasavvif Xoja Bahouddin Naqshband (1318–1389) asos solgan naqshbandiya ta'limoti asrlar davomida nafaqat Markaziy Osiyo, balki butun islom olamida yuksak insonparvarlik, sabr-toqat va o'zaro hurmat g'oyalarini targ'ib etib kelgan.

Naqshbandiya ta'limotining tub mohiyati insonni millati, tili yoki ijtimoiy kelib chiqishidan qat'i nazar, Yaratganning eng mukarram mavjudoti sifatida qadrlashga asoslanadi. Xoja Bahouddin Naqshband o'z faoliyatida insonlarga manfaat yetkazishni, ularning ko'ngliga ozor bermaslikni eng oliy fazilat darajasiga ko'targan. Uning mashhur **"Dil ba yor-u, dast ba kor"** ("Ko'ngling Allohda, qo'ling mehnatda bo'lsin") shiori jamiyat a'zolarini o'zaro hamkorlikka, halol mehnat orqali umumiy farovonlikka hissa qo'shishga undaydi. Bu tamoyil turli millat va e'tiqod vakillarining bir jamiyatda ahil va totuv yashashi uchun mustahkam ma'naviy zamin yaratadi.

Ta'limotdagi bag'rikenglikning yana bir muhim jihati — **"Xilvat dar anjuman"** ("Jamiyat ichida xoli bo'lish") tamoyilidir. Unga ko'ra, inson tarkidunyochilikka berilmasdan, turli qarash va madaniyatga ega odamlar orasida yashab, ularga samimiyat va mehr-oqibat ko'rsatishi lozim. Bahouddin Naqshband atrofidagi kishilarni boshqalarning aybini qidirmaslikka, kechirimli bo'lishga va har bir insonda ezgulik ko'rishga chaqirgan. Tarixiy manbalarda hazratning turli din va millat vakillariga birdek muruvvat ko'rsatgani, og'ir damlarda ularga ko'mak bergani haqida ko'plab rivoyatlar saqlanib qolgan.

O'zbekistonda bugungi kunda olib borilayotgan diniy-ma'rifiy islohotlar hamda millatlararo totuvlikni mustahkamlash siyosati buyuk ajdodlarimizning ana shu ezgu an'analariga hamohangdir. Xususan, "Bahouddin Naqshband" ilmiy-tadqiqot markazi tomonidan alloma merosini chuqur o'rganish va keng jamoatchilikka yetkazish yosh avlodni bag'rikenglik, vatanparvarlik va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashga xizmat qilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, Bahouddin Naqshbandning boy ma'naviy merosi diniy mutaassiblik va ayirmachilikning har qanday ko'rinishiga qarshi ma'rifat bilan kurashishda, jamiyatda tinchlik va totuvlikni asrashda bebaho manba bo'lib qolaveradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2021.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

2. Abul Muhsin Muhammad Boqir ibn Muhammad Ali. Maqomoti Xoja Bahouddin Naqshband. – Toshkent: "O'zbekiston", 2019.
3. Komilov N. Tasavvuf. – Toshkent: "Movarounnahr" – "O'zbekiston", 2009.
4. Tezisni konferensiya talablariga moslashtirish uchun quyidagilarni aniqlashtirib bera olasizmi:
5. **Anjuman nomi** va o'tkazilish sanasi
6. **Matn hajmi** bo'yicha qo'yilgan talab (necha sahifa yoki belgi bo'lishi kerak?)
7. **Qo'shimcha tillar** (annotatsiya va kalit so'zlarni rus yoki ingliz tillariga ham tarjima qilish kerakmi?)

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.